

Nr 138.

Av herr **Wahlmark**, om anslag till ändrings- och moderniseringsarbeten inom universitetshuset i Uppsala.

Den 22 augusti 1938 ingav byggnadsstyrelsen följande skrivelse till Kungl. Maj:t:

TILL KONUNGEN,

ang. anslag för budgetåret 1939/1940 till ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala.

I proposition nr 275 till 1938 års riksdag med förslag till beredskapsstat för budgetåret 1938/1939 förordade föredragande departementschefen, att ett belopp av inalles 1,250,000 kronor under kapitalbudgeten anvisades till ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala, vilket belopp borde fördelas på två à tre budgetår. Mot det för byggnadsarbetenas igångsättande beräknade anslaget av 480,000 kronor, avsett bland annat att användas för byggnadens förseende med ny värmeledning och ny ventilationsanläggning, hade departementschefen icke något att erinra.

I propositionen föreslogs att till ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset å beredskapsstat för budgetåret 1938/1939 upptoges ett förskottsanslag av 420,000 kronor, varjämte i propositionen nr 277 till samma års riksdag föreslagits, att för sistnämnda budgetår måtte å kapitalbudgeten under rubriken Statens allmänna fastighetsfond såsom reservationsanslag anvisas, bland annat, för samma ändamål ett belopp av 60,000 kronor, avsett för uppgörande av ritningar, entreprenadhandlingar och dylikt.

I anledning härav beslöt riksdagen

dels överflytta ett belopp å 265,000 kronor, avseende de nya värmelednings- och ventilationsanläggningarna inom byggnaden, från beredskapsstaten till riksstaten för budgetåret 1938/1939, varjämte riksdagen i följd härav höjde det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget å riksstaten för ovan nämnda ändrings- och moderniseringsarbeten från 60,000 till 325,000 kronor,

dels till ändrings- och moderniseringsarbeten inom universitetshuset å beredskapsstat för budgetåret 1938/1939 upptaga ett förskottsanslag av 155,000 kronor.

Genom nådigt brev den 30 juni 1938 har Eders Kungl. Maj:t, bland annat, föreskrivit, att av det av riksdagen för budgetåret 1938/1939 anvisade anslaget å 325,000 kronor skulle av byggnadsstyrelsen disponeras högst 60,000

kronor för uppgörande av ritningar, entreprenadhandlingar och dylikt för arbetena ifråga och återstoden för utförande av omläggning av värmelednings- och ventilationssystemet i universitetshuset samt i närmare samband därmed stående arbeten.

Ifrågavarande ritningsarbete är igångsatt.

Beträffande omläggningen av värmelednings- och ventilationssystemet inom byggnaden ämnar styrelsen så förfara, att för arbetena ifråga erforderliga ytterligare utredningar samt alla för densamma behövliga ritningar och handlingar fullbordas i så god tid, att arbetena på platsen kunna påbörjas under våren 1939 och i allt väsentligt genomföras under sommaren 1939 i uppehållet mellan eldningsperioderna.

Detta betyder sålunda, att omfattande arbeten komma att bedrivas inom byggnaden från och med våren 1939. Starka skäl tala för att de i övrigt planerade ändrings- och moderniseringsarbetena för byggnaden successivt fullföljas i anslutning till nyssnämnda lednings- och med dessa samhörande byggnadsarbeten. Styrelsen anser sig härvidlag böra återropa universitetets drätselnämnds uttalande i dess, till Eders Kungl. Maj:t på sin tid överlämnade skrivelse till större akademiska konsistoriet den 8 oktober 1937 om önskvärdheten av att ombyggnaden bleve slutförd inom så kort tid som möjligt, när arbetena, medan de påginge, naturligen måste komma att verka störande på arbetet inom universitetshuset. Härtill kommer, att avbrott i byggnadstiden eller ett uttjänjande av densamma medför väsentliga merkostnader för arbetenas utförande.

Styrelsen anser sålunda, att förutom de lednings- och därmed samhörande byggnadsarbeten, rörande vilka beslut om verkställighet redan lämnats, böra ändrings- och moderniseringsarbetena igångsättas omkring den 1 juni 1939, så att samma års uppehåll i undervisningen kan utnyttjas, och arbetet i sin helhet bedrivs under budgetåren 1939/1940 och 1940/1941 för att enligt plan slutföras under sommaren 1941.

Hittills icke anvisade medel för byggnadsföretaget synas lämpligen böra fördelas med lika stort belopp på de båda budgetåren och alltså med $\frac{1}{2}$ (1,250,000 — 480,000) = 385,000 kronor.

Med hänsyn till vad ovan anförts synas dessa anslagsmedel böra upptagas å riksstaten, varjämte det å beredskapsstat för budgetåret 1938/1939 upptagna förskottsanslaget av 155,000 kronor synes böra uppföras å riksstaten för budgetåret 1939/1940.

Med anledning av vad byggnadsstyrelsen sålunda anført får styrelsen i underdånighet hemställa att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå 1939 års riksdag att

dels å riksstaten för budgetåret 1939/1940 överföra det å innevarande budgetårs beredskapsstat upptagna förskottsanslaget av 155,000 kronor för ändrings- och moderniseringsarbeten inom universitetshuset i Uppsala,

dels ock för budgetåret 1939/1940 för samma ändamål anvisa ett reservationsanslag av 385,000 kronor.

I ärendets slutliga handläggning har byråchefen Lovén deltagit.

Stockholm den 22 augusti 1938.

Underdånigst

HENNING LEO.

Ernst Lindh.

Sten Zethelius."

Byggnadsstyrelsens skrivelse har icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd. I den statsverksproposition, som framlagts för 1939 års riksdag, har icke upptagits något anslag för ändrings- och moderniseringsarbeten inom universitetshuset i Uppsala. Om riksdagen i detta hänseende icke gör någon ändring i den kungl. propositionen, komma för närvarande blott de ändrings- och reparationsarbeten, till vilka 1938 års riksdag anvisat anslag på riksstaten, att omedelbart utföras. De arbeten som nu äro upptagna på beredskapsstat komma att utföras senare. Det av riksdagen redan i dess helhet beslutade arbetet, vilket är det första omändrings- och reparationsarbetet i universitetshuset under de gångna femtio åren och som man därför icke kan komma ifrån, kommer att utföras i två etapper.

Vilka olägenheter och kostnader en dylik fördelning kommer att medföra visar sig emellertid för var dag alltmera tydligt, sedan man nu satt igång med de på riksstaten beslutade arbetena. Dessa olägenheter och kostnader äro så betydande, att vi anse oss böra hemställa om riksdagens bifall till upptagande på riksstaten för budgetåret 1939/1940 av de anslag om vilka byggnadsstyrelsen hemställt i sin ovanangivna skrivelse.

Omfattande utrymningar ha måst äga rum inom universitetshuset. I nio lärosalar samt i ett lärum, ett mottagningsrum, fyra rum, som använts till bibliotekshus, humanistiska sektionens samlingsrum och ett därintill beläget mindre rum har man fullständigt tagit bort både lös inredning och bänkar, katedrar och de s. k. gradiner, som äro uppbyggda på golven i de större salarna i och för placering av bänkarna i trappstegsföljd. Två befattningshavare, som hava tjänstebostäder i källarvåningen, nämligen akademivaktmästaren och maskinisten, hava måst lämna sina lägenheter och bo för närvarande i särskilt förhrydda bostäder ute i staden. En tredje tjänstebostad kommer även att inom kort utrymmas.

Sedan arbetena i nu angivna lokaler fullbordats, måste man övergå till de övriga lokaler för undervisningen och förvaltningen som finnas i byggnaden. Även övriga två lärosalar, fakultetsrummen, kansliets, konsistoriets och räntkammararens rum m. m., vilka användas för det dagliga arbetet, måste då utrymmas.

Den undervisning, som skolat hållas i de nu utrymda lärosalarna, har till stor del måst förläggas till lokaler utanför universitetshuset. En provisorisk lärosal har inretts i universitetets vindsvåning i det utrymme, som tidigare använts till ritsal, varvid en del bänkar från de utrymda lärosalarna söndersågats och apterats till lämplig storlek för den provisoriska lärosalen. Större delen av juridiska seminariets bibliotek, som varit uppställt i en av lärosalarna, har provisoriskt uppställts på universitetsbiblioteket. Resten av juridiska seminariets bibliotek samt Johnsoninstitutets bibliotek i internationell rätt har inrymts i en särskilt förhryd källarlokal.

Skulle det av riksdagen beslutade omändrings- och reparationsprogrammet komma att fördelas på två etapper, måste tydligen, sedan universitetshuset ställts i ordning efter fullbordandet av de nu på riksstaten upptagna ändrings- och reparationsarbetena, efter något år svårigheter för undervisningens bedrivande i byggnaden komma att ånyo uppstå. Att betydande merkostnader skulle uppstå har redan angivits av byggnadsstyrelsen och är även i övrigt fullt tydligt. Vi hänvisa i fråga om olägenheter och merkostnader genom att arbetet måste bedrivas i två etapper till medföljande promemoria från byggnadsrådet David Dahl, som har den närmaste ledningen av arbetet, och förutsätta även att statsutskottets medlemmar, om de så anse nödigt, själva på ort och ställe skaffa sig en personlig uppfattning om förhållandena.

På grund av vad nu anförts hemställer jag alltså att riksdagen ville

dels å riksstaten för budgetåret 1939/1940 överföra det å innevarande budgetårs beredskapsstat upptagna förskottsanslaget av 155,000 kronor för ändrings- och moderniseringsarbeten inom universitetshuset i Uppsala.

dels ock för budgetåret 1939/1940 för samma ändamål anvisa ett reservationsanslag av 385,000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1939.

C. P. Wahlmark.

Avskrift.

P. M. betr.

ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala.

I proposition nr 275 till 1938 år riksdag med förslag till beredskapsstat för budgetåret 1938/1939 förordade föredragande departementschefen att ett belopp av inalles 1,250,000: — kr. under kapitalbudgeten anvisades till ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala, vilket belopp borde fördelas på 2 à 3 budgetår. För byggnadsarbetenas igångsättande, avsett i huvudsak att användas för byggnadernas förseende med ny värme- och ventilationsanläggning, beräknades Kr. 480,000: —, mot vilken summa departementschefen icke hade något att erinra. Sedermera har utöver det

belopp på 60,000:— kr., som upptagits på riksstaten för upprättande av ritningsförslag och entreprenadhandlingar, till riksstaten överförts ett belopp av 265,000:— kr., avseende ny värme- och ventilationsanläggning. Dessutom har till ändrings- och moderniseringsarbeten för budgetåret 1938/1939 på beredskapsstat upptagits ett förskottsanslag av 155,000:— kr.

Arbetena inom universitetshuset påbörjades den 2 januari i år i avsikt att då fortsättningsanslag vid årets riksdag beräknades skola komma att beviljas, arbetet skulle kunna bedrivas utan avbrott och i en följd, vilket givetvis för såväl universitetet som den byggande myndigheten bleve mest förmånligt. I årets statsverksproposition har emellertid icke något sådant fortsättningsanslag begärts. Konsekvenserna härav torde för universitetshusets del bli synnerligen olyckliga. Situationen är alltså den att värmeledningen kan utföras men inga arbeten därutöver. Först och främst har detta en ekonomisk konsekvens så till vida att kostnaderna bli vida större om ett längre uppehåll måste göras i arbetet. Gången på arbetet skulle nämligen bli den, att sedan håltagningar och rördragningar utförts, ett provisoriskt igensättande av hål och slitsar skulle företagas för att undervisningen skulle kunna bedrivas i lokalerna. Därefter skulle nytt provisorium inträda vid nästa byggnadsperiod, då man åter måste utföra bilningar och håltagningar, denna gång t. ex. för elektriska ledningar samt övriga ombyggnadsarbeten. Det är ur alla synpunkter bättre att kunna utföra alla arbeten samtidigt så att varje byggnadsdel är fullständigt färdig, då arbetarna lämna platsen, och undervisningen genast kan upptagas inom de berörda lokalerna. Skall arbetet utföras i flera etapper för samma lokaliteter, blir störningen för dem, som skola begagna lokalerna dubbelt så stor, administrationen försvåras och hela ekonomin blir lidande. Konsekvensen blir slutligen att byggnadskostnaderna icke kunna hållas inom den beräknade ramen.

De praktiska svårigheterna äro icke mindre. Man räknar t. ex. med uppbyggnad av ett golv och drager ledningarna i tanke härpå. Om nu golvet skall läggas om först senare, blir ledningsarbetet genast försvårat och därigenom dyrare. Slitsar, som kunna användas för flera ändamål måste igensättas och åter upptagas. Paneler, som rivs för uppsättande av värmeelement, kunna icke ersättas etc. I aulan kan värme- och ventilationsanläggningen icke utföras, då dessa anordningar sammanhånga med inläggandet av ett nytt bjälklag o. s. v.

Jag vill även påpeka, att man icke heller är i den situationen att kunna avbryta de igångsatta arbetena för att sedermera kunna upptaga dem i full utsträckning. Det är ju nämligen så, att värmeledningen är i så pass dåligt skick att man icke vågar vänta ännu ett år med dess utbytande, vilket ju också var den första anledningen till restaureringsfrågans upptagande just nu.

Jag behöver slutligen icke påpeka konsekvenserna för undervisningen, att lokalerna komma att stå trasiga och fula under mellanperioden och att provisorierna med ut- och inflyttning kommer att bli upprepade tvenne gånger. Min övertygelse är således att det vore ur alla synpunkter olyckligt, om arbetena icke kunde bedrivas i den följd och det obrutna sammanhang, som utredningarna åsyfta.

Stockholm den 20 jan. 1939.

David Dahl.

1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900
1901
1902
1903
1904
1905
1906
1907
1908
1909
1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
2035
2036
2037
2038
2039
2040
2041
2042
2043
2044
2045
2046
2047
2048
2049
2050
2051
2052
2053
2054
2055
2056
2057
2058
2059
2060
2061
2062
2063
2064
2065
2066
2067
2068
2069
2070
2071
2072
2073
2074
2075
2076
2077
2078
2079
2080
2081
2082
2083
2084
2085
2086
2087
2088
2089
2090
2091
2092
2093
2094
2095
2096
2097
2098
2099
2100